

BEZROBOTNI POZOSTAJĄCY BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY OD MOMENTU ZAREJESTROWANIA SIĘ ORAZ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI W 2013 ROKU

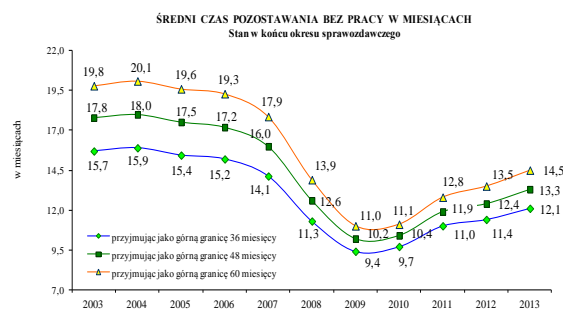
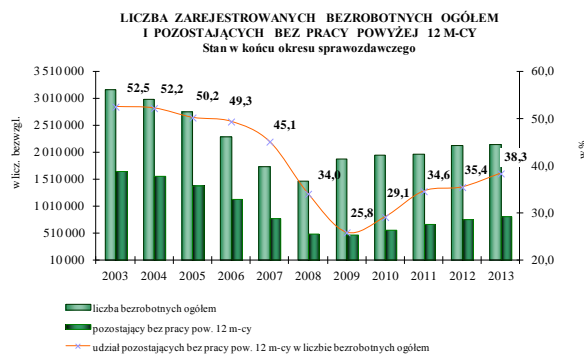
I. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się¹

Jednym z najgroźniejszych zjawisk występujących na rynku pracy jest długie, ponad 12 miesięczne pozostawanie bez pracy. W końcu 2013 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 2 157,9 tys. osób, w tym **827,1 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się**.

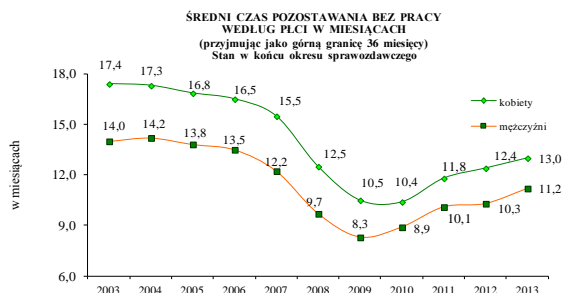
Osoby takie stanowiły 38,3% ogółu bezrobotnych, oznacza to, że prawie 4 na 10 zarejestrowanych osób ponad rok pozostawało bez pracy. W latach 2003-2006 co drugi bezrobotny pozostawał w rejestrach ponad 12 miesięcy. W skali ostatniego roku przy wzroście bezrobocia ogółem o 1,0% liczba pozostających bez pracy ponad rok zwiększyła się o 9,2%.

Niepokojący pozostaje fakt utrzymywania się wysokiej liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy powyżej 24 miesięcy. Liczba bezrobotnych w tej grupie zmniejszała się od 2004 r. do 2010 r., ale od 2011 r. odnotowywany jest wzrost. **W końcu 2013 r. w grupie najdłużej oczekujących na podjęcie zatrudnienia znalazło się 429,4 tys. osób, tj. 19,9% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do 2012 r. wzrost w tej grupie bezrobotnych wyniósł 48,6 tys. osób, tj. 12,8%.**

Średni czas pozostawania bez pracy systematycznie spadał począwszy od 2005 r. aż do roku 2009. Od 2010 r. notowany jest systematyczny wzrost tego wskaźnika. Przyjmując, jako górną granicę czasu pozostawania bez pracy przez osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy 36 miesięcy, **średni czas pozostawania bez pracy wyniósł w końcu 2013 r. 12,1 miesiąca wobec 11,4 miesiąca przed rokiem.** Jeśli zwiększona zostanie górna granica czasu pozostawania bez pracy do 48 miesięcy wówczas średni czas pozostawania bez pracy wyniósł 13,3 miesiąca, a przy granicy 60 miesięcy osoby zarejestrowane w urzędach pracy poszukiwały zatrudnienia średnio 14,5 miesiąca. W dalszej analizie jako górną granicę czasu pozostawania bez pracy przyjęto 36 miesięcy.

¹ W ramach statystyki publicznej od 1993 r. w okresach kwartalnych gromadzone są informacje dotyczące osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (tj. od momentu ostatniego zarejestrowania się bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy, obliczony w pełnych miesiącach).

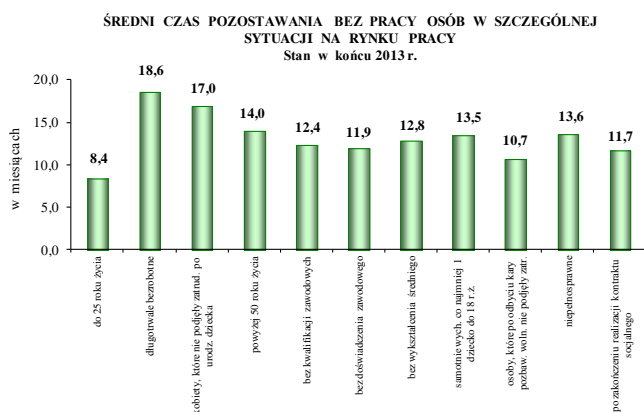
Podstawowym czynnikiem różnicującym czas pozostawania bez pracy jest płeć. Średni czas pozostawania w statystykach bezrobotnych kobiet wyniósł w końcu 2013 r. 13 miesięcy, a mężczyźni 11,2 miesiąca. Zatem mężczyźni poszukiwali zatrudnienia 1,8 miesiąca krócej niż kobiety. Również osoby zamieszkałe w miastach są w korzystniejszej sytuacji. W końcu 2013 r. średni czas pozostawania bez pracy bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniósł 12,3 miesiąca, a dla zamieszkałych w mieście wyniósł 12,0 miesiąca.

Średni czas pozostawania bez pracy zależny był również od wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy zarejestrowanych bezrobotnych. **Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy, ale nie wykluczają tego, gdyż długotrwałym bezrobociem zagrożone są także osoby wykształcone i młode.**

Dla osób w wieku 18 – 24 lata w końcu 2013 r. średni czas pozostawania w ewidencji urzędów pracy wynosił 8,4 miesiąca, następnie wielkość omawianego wskaźnika wzrastała wraz z wiekiem i bezrobotni w wieku 60-64 lata poszukiwali zatrudnienia 7,3 miesiąca dłużej (15,7 miesiąca).

Wyższy poziom wykształcenia podobnie, jak niższy wiek, wpływa korzystnie na okres pozostawania bez pracy. W końcu 2013 r. bezrobotni z wykształceniem wyższym poszukiwali zatrudnienia 10,4 miesiąca, podczas gdy bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej pozostawali w statystyce bezrobocia 13,1 miesiąca. Oznacza to, że osoby legitymujące się dyplomami wyższych uczelni 2,7 miesiąca krócej poszukiwały zatrudnienia niż bezrobotni z najniższym poziomem wykształcenia. Istotne jest, że osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące krócej pozostawały bez pracy (11 miesięcy) niż osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (11,9 miesiąca), czy zasadniczym zawodowym (12,6 miesiąca).

Z kolei staż pracy nie wpływa bezpośrednio na czas pozostawania bez pracy. W końcu 2013 r. najdłuższy czas pozostawania bez pracy dotyczył osób posiadających staż pracy od 10 do 20 lat, którzy średnio 12,9 miesiąca znajdowali się w ewidencji bezrobotnych oraz ze stażem 20-30 lat – 12,7 miesiąca. Natomiast najkrócej pozostawały bez pracy osoby ze stażem 30 lat i więcej – 10,5 miesiąca, zaś bezrobotni nie posiadający stażu pracy średnio byli zarejestrowani 12,2 miesiąca.

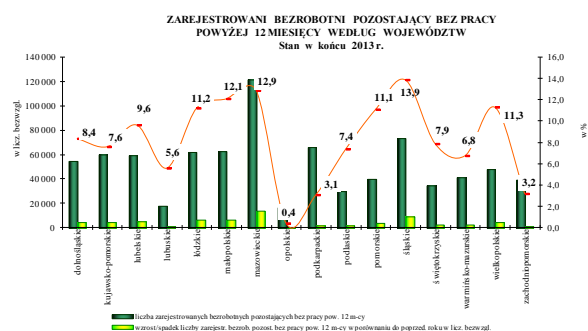
Najdłuższy czas pozostawania bez pracy dotyczył długotrwale bezrobotnych, którzy w końcu 2013 r. pozostawali bez pracy średnio 18,6 miesiąca. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka poszukiwały zatrudnienia 17 miesięcy. W dalszej kolejności najdłuższy był czas pozostawania bez pracy następujących grup bezrobotnych: powyżej 50 roku życia (14 miesięcy), niepełnosprawnych (13,6 miesiąca), samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 r. ż (13,5 miesiąca), bez wykształcenia średniego (12,8 miesiąca) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (12,4 miesiąca).

Najkrócej pozostawały bez pracy osoby młode (8,4 miesiąca), osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (10,7 miesiąca) oraz bezrobotni po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego (11,7 miesiąca).

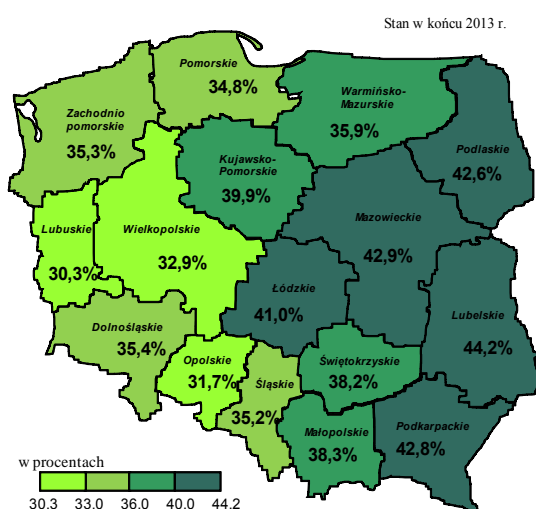
W porównaniu do 2012 r. we wszystkich grupach bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano wzrost średniego czasu pozostawania w ewidencji bezrobotnych (od 0,3 miesiąca do 0,8 miesiąca).

Terytorialne zróżnicowanie

Poziom bezrobocia jest zróżnicowany w poszczególnych regionach kraju. Najwyższa liczba pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu 2013 r. znajdowała się w województwie, w którym zarejestrowanych było też najwięcej bezrobotnych ogółem, czyli mazowieckim (121,6 tys. osób). Najmniej bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowało w województwach opolskim (16,3 tys. osób) i lubuskim (18,1 tys. osób). Są to też województwa o najniższej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem.

UDZIAŁ POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY POWYŻEJ 12 MIESIĘCY W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE (w procentach)

W końcu 2013 r. **odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w stosunku do ogółu zarejestrowanych w danym województwie kształtował się w przedziale od 30,3% w województwie lubuskim do 44,2% w lubelskim.**

Rozpiętość wskaźnika udziału bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w danym województwie w liczbie ogółem zarejestrowanych w województwie wyniosła w końcu 2013 r. – 13,9 pkt. proc., a tym samym wzrosła o 0,6 pkt. proc. w stosunku do rozpiętości odnotowanej w końcu 2012 r. (13,3 p. p.).

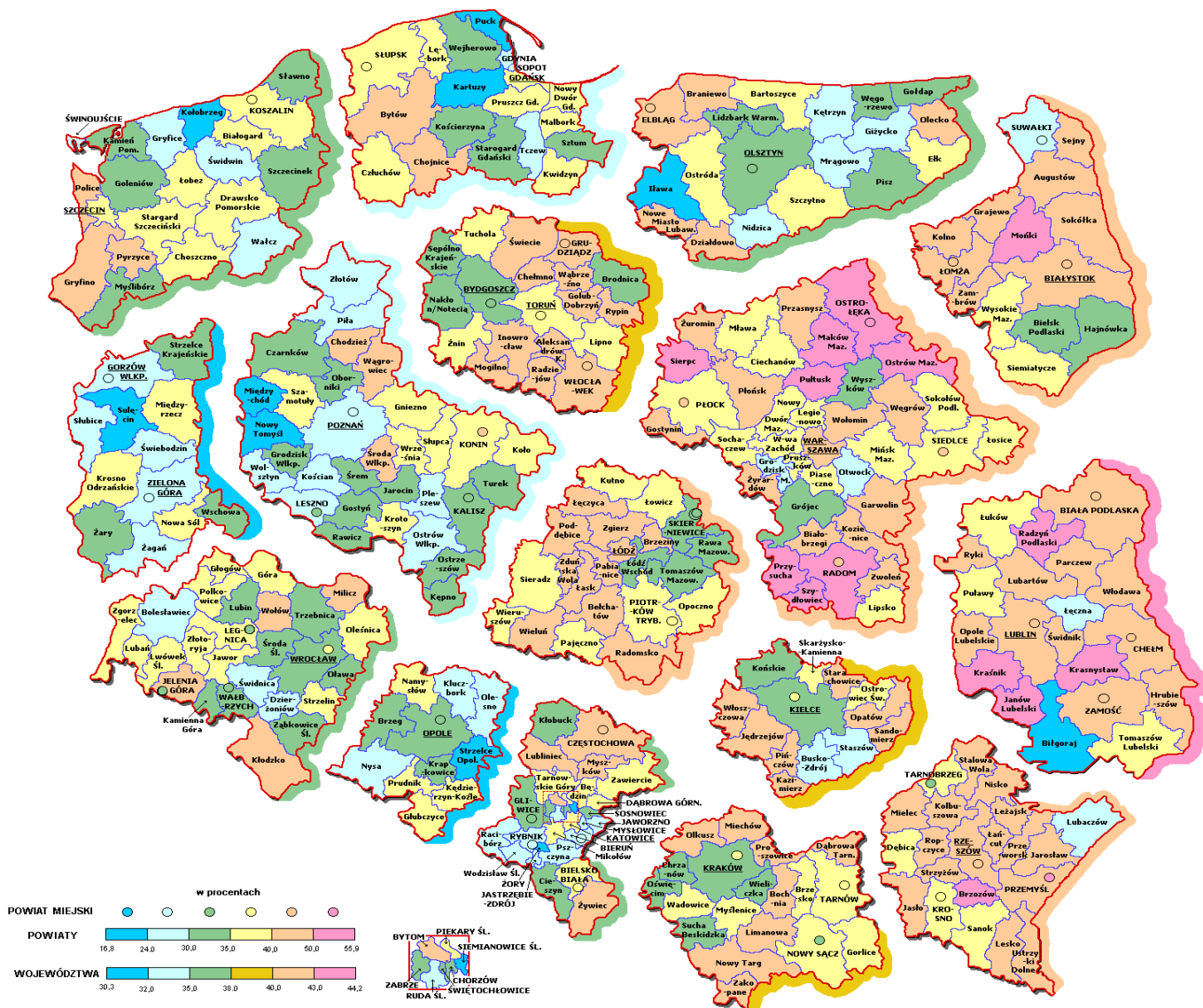
Odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy kształtował się w przedziale od 16,8% w powiecie międzychodzkiem (wielkopolskie) do 55,9% w powiecie przysuskim (mazowieckie), a więc rozpiętość tego wskaźnika wyniosła 39,1 pkt. proc. (wobec 42,5 pkt. proc. w końcu 2012 r.).

Najwięcej powiatów o najwyższych udziałach pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem zarejestrowanych znajdowało się w województwach mazowieckim, podkarpackim i lubelskim, zaś w najlepszej sytuacji pozostawali bezrobotni w powiatach zachodniej Polski.

W 217 powiatach odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem był niższy lub równy średniej krajowej (38,3%), a w 163 powiatach był od niej wyższy. W 5 powiatach udział ten nie przekroczył 20%, tj.: w powiecie międzychodzkiem (16,8%), kołobrzesckim (16,9%), biłgorajskim (18,2%), nowotomyskim (18,6%) oraz w M. Żory (20,0%).

Najwyższy odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy przekraczający 52% odnotowano w powiatach: krasnostawskim (52,2%), radzyńskim (52,6%), M. Przemyśl (54,6%), powiecie makowskim (55,2%) oraz przysuskim (55,9%).

Udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych według stanu w końcu 2013 r.

Wyszczególnienie	Poziom województw		Poziom powiatów	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
Najwyższa wartość w %	41,7	44,2	56,6	55,9
Najniższa wartość w %	28,4	30,3	14,1	16,8
Różnica pomiędzy wartością najwyższą i najniższą w punktach procentowych	13,3	13,9	42,5	39,1

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkali na wsi i w mieście

Analogicznie, jak w populacji bezrobotnych ogółem, również **wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, dominują mieszkańcy miast. W końcu 2013 r. wśród bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkali na wsi stanowili 45,2%, w tym samym czasie w liczbie bezrobotnych ogółem mieszkańcy wsi stanowili 44,2%.**

W końcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 954,8 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w tym 374,1 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy. W tym samym okresie w ewidencji było 1 203,1 tys. bezrobotnych mieszkańców miast, w tym 453,0 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

W końcu 2013 r. liczba osób bezrobotnych od ponad roku zwiększyła się o 9,2% w stosunku do końca 2012 r., przy czym wzrost liczby zamieszkałych na wsi był niższy i wyniósł 7,9% wobec wzrostu liczby pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zamieszkałych w mieście o 10,4%. Warto dodać, że w tym samym czasie liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 1,0%.

Udział osób bezrobotnych zarówno w mieście jak i na wsi pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem systematycznie się zmniejszał by w końcu 2009 r. osiągnąć 28,2% w liczbie zarejestrowanych mieszkańców wsi oraz 24% wśród bezrobotnych mieszkańców miast. Od 2010 r. notowany jest jednak wzrost odsetka poszukujących pracy ponad rok zarówno na wsi jak i w mieście. W końcu 2013 r. udział pozostających bez pracy ponad rok na wsi wyniósł 39,2% a w mieście 37,7%.

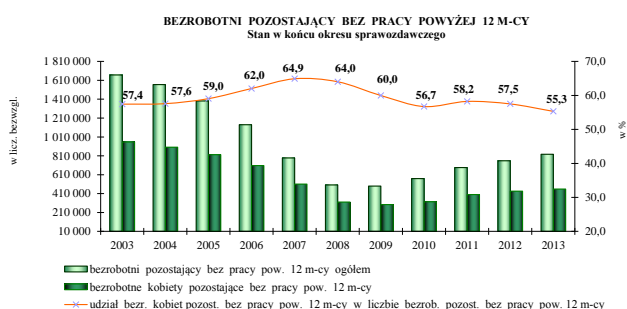
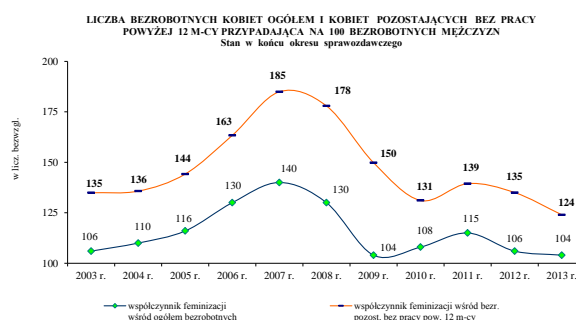
Również to **mieszkańcy wsi dłużej pozostają w ewidencji urzędów pracy**. W końcu 2013 r. mieszkańcy wsi średnio o 0,3 miesiąca dłużej niż mieszkańcy miast pozostawali bez pracy (12,3 miesiąca wobec 12,0 miesiąca). Sytuacja ta ma miejsce mimo faktu, że bezrobotni na wsi są młodszy i lepiej wykształceni niż w mieście.

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według płci

Wśród osób pozostających bez pracy ponad rok zdecydowanie przeważają kobiety. W końcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 457,5 tys. kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy i 369,5 tys. mężczyzn.

Współczynnik feminizacji wśród pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy wyniósł 124, zaś wśród bezrobotnych ogółem 104 kobiety przypadają na 100 mężczyzn.

Na uwagę zasługuje fakt, że **liczba kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowana w końcu 2013 r. była o prawie 53% niższa od najwyższej w historii bezrobocia po 1993 r.** odnotowanej w końcu I kwartału 2004 r. (967,0tys. osób).

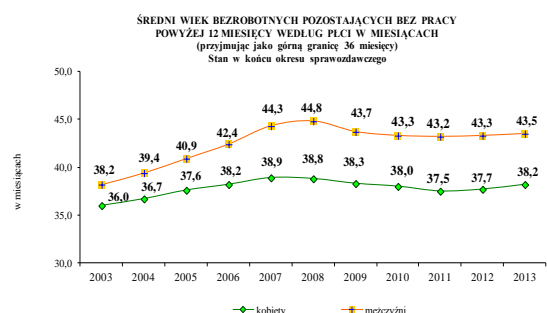

w grupie pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy było 55,3% kobiet (tj. o 2,2 pkt. proc. mniej niż w końcu 2012 r.). W grupie 429,4 tys. bezrobotnych, którzy najdłużej, czyli ponad 2 lata, oczekiwali na podjęcie zatrudnienia, kobiety stanowiły aż 58,6%. Oznacza to, że blisko 6 na 10 bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy od ponad 24 miesięcy stanowiły kobiety.

Analiza średniego czasu pozostawania bez pracy pokazuje, że **kobiety w końcu 2013 r. pozostawały w ewidencji urzędów pracy 1,8 miesiąca dłużej niż mężczyźni** mimo faktu, że są one młodsze i lepiej wykształcone.

W porównaniu do końca 2012 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w tej grupie wzrosła o 5,1% (tj. o 22,1 tys. osób). Wśród zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy mężczyzn odnotowano wzrost o 47,7 tys. osób do poziomu 369,5 tys. osób (tj. o 14,8%). Należy zauważyć, że w tym samym czasie liczba bezrobotnych kobiet ogółem wzrosła o 270 osób (tj. 0,02%), a mężczyzn o 2,0% (tj. 20,8 tys.).

W końcu 2013 r. wśród bezrobotnych ogółem kobiety stanowiły 51,0% zarejestrowanych, zaś

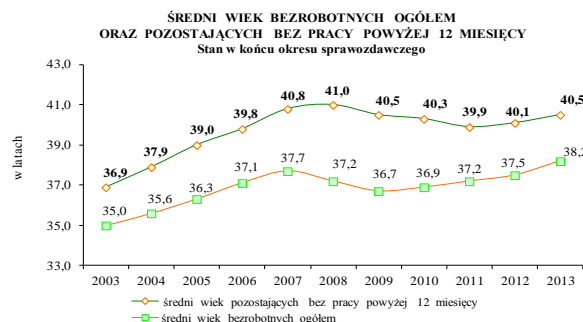

Średni wiek zarejestrowanych w urzędach pracy kobiet (36,7 roku) był niższy niż bezrobotnych mężczyzn (39,7 roku) o 3 lata. **Kobiety pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu 2013 r. miały 38,2 roku, natomiast mężczyźni 43,5 roku**, czyli kobiety były 5,3 roku młodsze od mężczyzn w omawianej grupie.

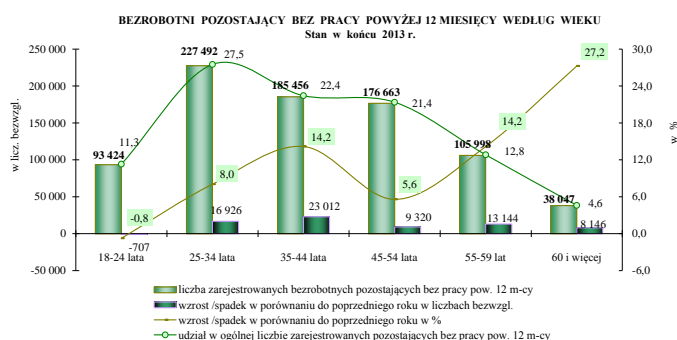
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według wieku

Zachodzące zmiany demograficzne mają odbicie w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych, gdzie coraz wyraźniej zauważalny jest proces starzenia się bezrobotnych, choć proces ten wyhamował w 2009 r. **Średni wiek zarejestrowanych bezrobotnych, który w końcu 2003 r. wynosił 35,0 lat, w końcu 2013 r. zwiększył się do 38,2 roku, czyli wzrósł o 3,2 roku. Z kolei średni wiek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zwiększył się z 36,9 roku do 40,5 roku (wzrost o 3,6 roku).** Osoby długotrwale bezrobotne były o 2,3 roku starsze niż bezrobotni ogółem.

Wzrost średniego wieku bezrobotnych wynika ze zmieniającej się struktury bezrobocia. Oczywiście nie jest to zjawiskiem zaskakującym na tle zachodzących zjawisk demograficznych.

Specyficzną kategorią osób bezrobotnych od ponad roku jest młodzież. Jest to subpopulacja wymagająca szczególnej uwagi zważywszy, że osoby te dopiero osiągają wiek zdolności do pracy i dlatego też znalezienie się w sytuacji długotrwałego pozostawania bez pracy w tej grupie wiekowej jest ze społecznego punktu widzenia zjawiskiem szczególnie niepokojącym. W końcu 2013 r. w ewidencji urzędów pracy znajdowało się 93,4 tys. osób w wieku 18-24 lata, które pozostawały bez pracy powyżej 12 miesięcy (tj. 11,3% bezrobotnych od ponad 12 miesięcy).

W końcu 2013 r. najbardziej liczną grupę w ogółem zarejestrowanych (28,4%) stanowiły osoby w wieku 25-34 lata. Wśród pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowane były również osoby w wieku 25-34 lata (27,5%) w liczbie 227,5 tys. osób.

W porównaniu z 2012 r. liczba pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy zwiększyła się o 69,8 tys. osób (tj. 9,2%), przy czym największy wzrost odnotowano w grupie 35-44 lata, wyniósł on 23,0 tys. osób, tj. 14,2% oraz wśród osób w wieku 25-34 lata – o 16,9 tys. osób, tj. o 8,0%. Największy względny wzrost dotyczył najstarszych bezrobotnych od ponad roku, których liczba wzrosła aż o 27,2%.

Najbardziej narażone na pozostawanie bez pracy ponad 12 miesięcy są osoby w starszych grupach wiekowych, świadczy o tym zarówno średni czas pozostawania bez pracy, jak również udział bezrobotnych zarejestrowanych ponad rok w poszczególnych grupach wiekowych. Odsetek ten wzrasta wraz z wiekiem bezrobotnych. Udział pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogółem bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych kształtuje się od 23,3% wśród bezrobotnych w wieku w grupie 18-24 lata do 52,1% wśród bezrobotnych w wieku 60 lat i więcej.

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według wykształcenia

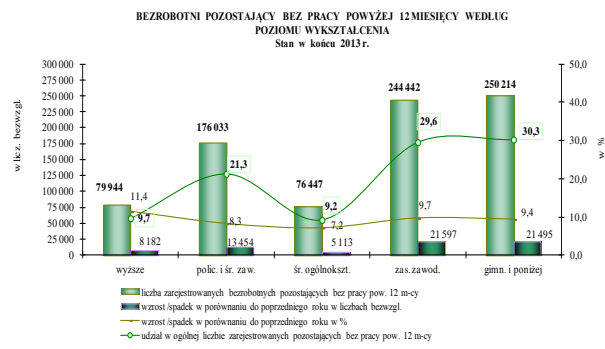
Podobnie, jak wśród bezrobotnych ogółem, tak i wśród pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najmniej jest osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni. W końcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 79,9 tys. bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy z wykształceniem wyższym, co stanowiło 9,7% pozostających bez pracy powyżej roku. Wśród bezrobotnych ogółem osoby legitymujące się dyplomami wyższych uczelni stanowiły 12,0%.

Najmniejsze szanse na rynku pracy mają osoby legitymujące się najniższym poziomem wykształcenia. W końcu omawianego okresu w ewidencji urzędów pracy było 494,7 tys. osób pozostają-

cych bez pracy powyżej 12 miesięcy z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej i stanowiły one 59,8% ogółu zarejestrowanych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Niepokojąca jest także sytuacja osób zarejestrowanych ponad 12 miesięcy posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 176,0 tys. osób tj. 21,3% bezrobotnych od ponad roku.

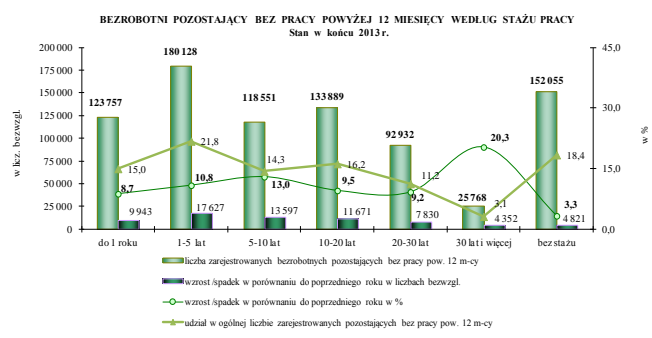
Dane statystyczne pokazują, że **im wyższy poziom wykształcenia tym mniejsze prawdopodobieństwo długiego pozostawania bez pracy. W końcu omawianego okresu wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym bez pracy powyżej 12 miesięcy pozostawało 30,9%, natomiast wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym 40,4% oraz 42,5% wśród bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.** Ważny jest fakt, że niższy odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występuje w grupie osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (33,4%) niż w grupie legitymującej się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (37,0%). Może to świadczyć o tym, że zdobycie wykształcenia policealnego jest jedynie przedłużeniem edukacji, ale nie zwiększa szans na rynku pracy. Jednocześnie osoby posiadające ściśle określony zawodowy profil wykształcenia średniego są mniej chętnie zatrudniane niż osoby z wykształceniem ogólnokształcącym.

Wart podkreślenia jest fakt, że w odniesieniu do stanu z końca 2012 r. liczba bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania zwiększyła się we wszystkich grupach, najwyższy wzrost odnotowano wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej (odpowiednio o 21,6 tys. osób, tj. o 9,7% oraz o 21,5 tys. osób, tj. o 9,4%). Nieco niższy wzrost odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 13,5 tys. osób, tj. o 8,3%). Najniższy wzrost odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 5,1 tys. osób, tj. o 7,2%). Wśród osób z wykształceniem wyższym odnotowano wysoki względny wzrost bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się, bo aż o 11,4% (tj. o 8,2 tys. osób).

Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według stażu pracy

W końcu 2013 r. wśród osób bezrobotnych ogółem, jak i pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy dominowały osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Wśród bezrobotnych od ponad roku było 180,1 tys. osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat, co stanowiło 15,0% pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Drugą bardzo liczną grupą były osoby bez stażu pracy – 152,1 tys. osób, tj. 18,4%. Kategorie te przede wszystkim dotyczą ludzi młodych i dopiero wchodzących na rynek pracy. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 25,8 tys. osób, tj. 3,1% bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

W końcu 2013 r. na znalezienie się w grupie pozostających bez pracy ponad rok najbardziej narażone były osoby ze stażem pracy

od 10 do 20 lat oraz 20-30 lat, gdyż w grupach tych odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie bezrobotnych ogółem w tych grupach wyniósł odpowiednio 41,4% i 40,5%. Najmniejsze udziały pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w grupach bezrobotnych z ponad 30 letnim stażem pracy – 30,3% oraz ze stażem pracy poniżej 1 roku – 36,0%.

W 2013 r. w porównaniu do stanu z końca 2012 r. wzrost poziomu bezrobocia odnotowany został we wszystkich grupach ze względu na staż pracy, przy czym najwyższy bezwzględny wzrost dotyczył osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat (o 17,6 tys. osób, tj. o 10,8%) oraz ze stażem pracy od 5 do 10 lat (o 13,6 tys. osób, tj. o 13,0%). W grupie osób ze stażem pracy 30 lat i więcej wzrost w liczbach bezwzględnych był najniższy i wyniósł 4,4 tys. osób, choć względny wzrost był najwyższy w zestawieniu z pozostałymi grupami według stażu pracy (20,3%).

Pozostający bez pracy pow. 12 miesięcy według sekcji działalności gospodarczej

W końcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 1 764,7 tys. osób poprzednio pracujących, w tym 675,0 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, co stanowiło 38,3% ogółu zarejestrowanych poprzednio pracujących. Bez pracy do 1 miesiąca pozostawało 162,5 tys. osób poprzednio pracujących, a 927,2 tys. osób poszukiwało zatrudnienia od 1 do 12 miesięcy. W porównaniu do końca 2012 r. liczba zarejestrowanych poprzednio pracujących wzrosła o 24,9 tys. osób (1,4%), natomiast liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy poprzednio pracujących wzrosła o 65,0 tys. osób, tj. o 10,7%.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zarejestrowani bezrobotni w końcu 2013 r.		
	ogółem	w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
	w liczbach bezwzględnych	w % do ogółem	
Ogółem	2 157 883	827 080	38,3
z tego:			
dotychczas nie pracujący poprzednio pracujący	393 160 1 764 723	152 055 675 025	38,7 38,3
z tego w sekcjach:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	54 597	21 853	40,0
Górnictwo i wydobywanie	5 622	1 980	35,2
Przetwórstwo przemysłowe	336 349	136 746	40,7
Wytwarzanie i zaopatr. w en. elektr., gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	4 789	1 822	38,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	17 137	6 433	37,5
Budownictwo	187 813	67 837	36,1
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	299 461	117 573	39,3
Transport i gospodarka magazynowa	55 636	19 453	35,0
Działalność zw. z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	45 688	16 361	35,8
Informacja i komunikacja	11 497	3 911	34,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21 086	7 643	36,2
Działalność zw. z obsługą rynku nieruchomości	14 765	6 191	41,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	38 261	13 248	34,6
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	85 393	26 929	31,5
Administracja publ. i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	93 007	38 076	40,9
Edukacja	41 800	16 406	39,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40 552	16 184	39,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	23 162	8 319	35,9
Pozostała działalność usługowa	102 450	38 815	37,9
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	5 609	2 509	44,7
Organizacje i zespoły eksterytorialne	249	76	30,5
Działalność niezidentyfikowana	279 800	106 660	38,1

Najwięcej bezrobotnych pozostających bez pracy ponad rok przed zarejestrowaniem pracowało w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 136,7 tys. osób, tj. 20,3% bezrobotnych od ponad roku poprzednio pracujących oraz w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 117,6 tys. osób, tj. 17,4%.

Najmniej osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy pracowało przed zarejestrowaniem się w sekcji organizacje i zespoły eksterytorialne – 76 osób.

Wśród bezrobotnych dotychczas nie pracujących w liczbie 393,2 tys. osób było 152,1 tys. osób pozostających bez pracy ponad rok, co stanowiło 38,7% zarejestrowanych bezrobotnych dotychczas nie pracujących.

Odsetek pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących w poszczególnych sekcjach kształtował się od 30,5% w sekcji organizacje i zespoły eksterytorialne do 44,7% w sekcji gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników.

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności

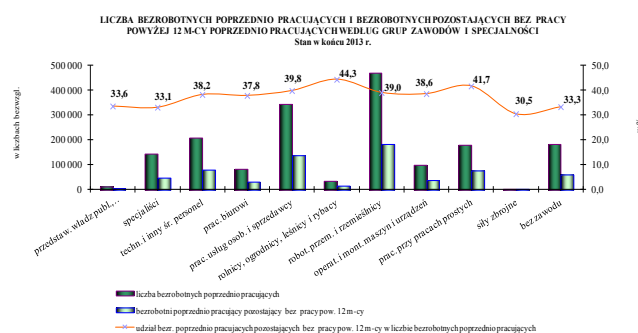
W końcu 2013 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych najmniej było osób posiadających zawody mieszczące się w grupie zawodowej „siły zbrojne” – 1,0 tys. bezrobotnych, w tym 258 osób pozostawało bez pracy ponad rok. Kolejną grupą byli „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – 14,1 tys. zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących. Z liczby osób wymienionych w tej grupie, które pracowały przed zarejestrowaniem się 4,7 tys. osób pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy, co stanowiło 33,6% bezrobotnych poprzednio pracujących w tej grupie Zawodowej.

Trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby o niskich kwalifikacjach. Wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy najliczniej reprezentowana była grupa „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 183,0 tys. osób, tj. 27,1% ogółu poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

W końcu 2013 r. w najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy pod względem odsetka pozostających bez pracy ponad rok byli bezrobotni żołnierze, gdyż w grupie poprzednio pracujących w siłach zbrojnych osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy stanowiły 30,5% oraz bezrobotni posiadający zawody wymagające wyższych kwalifikacji zawodowych, tj. zaliczone do grupy „specjaliści” – 33,1%.

Najwyższy odsetek osób bezrobotnych ponad rok wśród poprzednio pracujących w danej grupie wystąpił w grupach: „pracownicy przy pracach prostych” (41,7% poprzednio pracujących bezrobotnych w tej grupie zawodowej), oraz „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (44,3%).

W końcu 2013 r. zarejestrowanych było 61,3 tys. bezrobotnych powyżej 12 miesięcy bez zawodu co stanowiło 9,1% osób poprzednio pracujących zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy. Wśród osób poprzednio pracujących i nie posiadających zawodu 33,3% pozostawało bez pracy ponad rok podczas, gdy wśród posiadających zawody, odsetek ten wyniósł 38,8%.

Ranking 15 zawodów według liczby pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu 2013 roku

Zawód	Bezrobotni ogółem		Bezrobotni poprzednio pracujący		w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy		
	w liczbach bezwzgl.	ranking	w liczbach bezwzgl.	ranking	w liczbach bezwzgl.	ranking	w % do poprzednio
Ogółem	2 157 883		1 764 723		675 025		38,3
Bez zawodu	422 552		184 024		61 328		33,3
Posiadający zawody	1 735 331		1 580 699		613 697		38,8
w tym:							
Sprzedawca	168 233	1	164 629	1	68 332	1	41,5
Ślusarz	47 315	2	45 246	2	17 541	2	38,8
Robotnik gospodarczy	37 220	6	36 933	4	15 452	3	41,8
Robotnik budowlany	38 828	4	38 569	3	14 690	4	38,1
Murarz	37 757	5	36 296	5	14 267	5	39,3
Technik ekonomista	40 197	3	33 111	6	13 721	6	41,4
Krawiec	33 487	7	29 575	7	13 438	7	45,4
Kucharz	33 037	8	29 156	8	12 081	8	41,4
Sprzątaczką biurową	21 961	12	21 790	11	10 422	9	47,8
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	22 517	11	22 225	10	10 271	10	46,2
Szwaczka	22 901	10	22 609	9	10 181	11	45,0
Technik prac biurowych	19 896	16	19 219	14	8 813	12	45,9
Technik mechanik	24 589	9	21 494	12	7 796	13	36,3
Fryzjer	21 085	14	19 255	13	6 815	14	35,4
Magazynier	18 652	17	18 566	15	6 454	15	34,8

W pierwszych 15 zawodach w malejącym rankingu zawodów według liczby bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się było 230,3 tys. osób poszukujących zatrudnienia ponad rok, co stanowiło 37,5% ogółu osób bezrobotnych od ponad 12 miesięcy poprzednio pracujących posiadających zawód.

W wymienionym rankingu najwyższy odsetek długotrwale bezrobotnych odnotowano w zawodach: sprzątaczką biurową (47,8% bezrobotnych poprzednio pracujących w tym zawodzie pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (46,2%), technik prac biurowych (45,9%) oraz krawiec (45,4%). Natomiast w zawodzie fryzjer odsetek pozostających bez pracy ponad rok był najniższy i wyniósł 35,4%.

Bezrobotni w zawodzie sprzedawca zajmowali pierwszą lokatę w malejącym rankingu według liczby bezrobotnych ogółem, bezrobotnych poprzednio pracujących oraz bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. W końcu 2013 r. w ewidencji bezrobotnych było 68,3 tys. poprzednio pracujących sprzedawców pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 11,1% bezrobotnych od ponad roku, którzy pracowali przed nabyciem statusu bezrobotnego i posiadali zawód. Na dalszych pozycjach uplasowali się: ślusarze – 17,5 tys. osób (2,9%) oraz robotnicy gospodarczy – 15,5 tys. osób (2,5%).

* * *

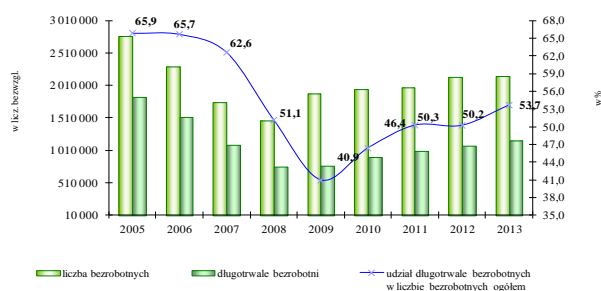
II. Długotrwale bezrobotni

Dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych według definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obejmują szerszą grupę osób niż tylko pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotną długotrwale jest osoba pozostająca w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Definicja w obecnym brzmieniu wprowadzona została nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie z dniem 1 lutego 2009 r.

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy między innymi osoby długotrwale bezrobotne uznane zostały za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy i do których skierowane powinny być różnego rodzaju działania mające na celu ich aktywizację.

LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓLEM I DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH
Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Według stanu w końcu 2013 r. zarejestrowanych było 1 158,7 tys. osób długotrwale bezrobotnych.

W porównaniu do stanu z końca 2012 r. odnotowano wzrost tej liczby o 85,3 tys. osób, tj. o 7,9% przy wzroście liczby bezrobotnych ogółem o 1,0%. Tym samym zwiększył się odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych z 50,2% w końcu 2012 r. do 53,7% w końcu 2013 r.

Prawo do zasiłku posiadało 4,2 tys. długotrwale bezrobotnych, tj. 1,4% ogółu bezrobotnych z prawem do zasiłku i 0,4% długotrwale bezrobotnych.

W 2013 r. status osoby długotrwale bezrobotnej uzyskało 1 087,5 tys. osób (tj. o 74,1 tys. osób więcej niż w 2012 r.), co stanowiło 40,1% napływu bezrobotnych w tym okresie. Z kolei **odpływ z bezrobocia długotrwale bezrobotnych wyniósł 1 002,1 tys. osób**, czyli był o 65,6 tys. osób wyższy niż w 2012 r. (tj. o 7,0%). Długotrwale bezrobotni wyłączeni z ewidencji stanowili 37,3% ogółu wyrejestrowanych w 2013 r.

Podstawowym powodem odpływu osób długotrwale bezrobotnych były podjęcia pracy przez 402,0 tys. długotrwale bezrobotnych (40,1% odpływu długotrwale bezrobotnych). Liczba długotrwale bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy była o 56,0 tys. osób (16,2%) wyższa niż w 2012 r., przy czym podjęcia pracy niesubsydiowanej zwiększyły się o 54,0 tys. osób (19,0%), zaś subsydiowane zatrudnienie podjęło 2,0 tys. osób (3,2%) długotrwale bezrobotnych więcej niż przed rokiem.

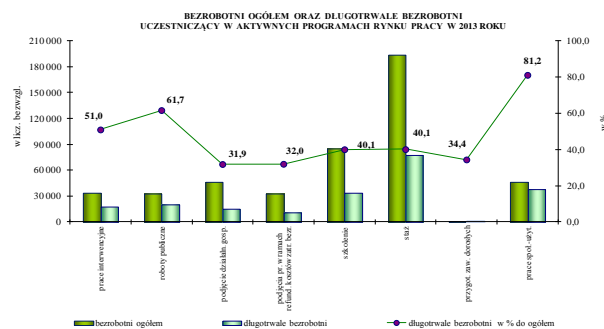
W 2013 r. prace niesubsydiowane podjęło 337,7 tys. osób z omawianej grupy (33,7% wyłączeń długotrwale bezrobotnych), natomiast subsydiowane zatrudnienie podjęło 64,3 tys. osób (6,4% odpływu długotrwale bezrobotnych).

W 2013 r. udział w aktywnych programach rynku pracy w Polsce rozpoczęło 214,0 tys. osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 45,0% ogółu bezrobotnych, którzy rozpoczęli udział w aktywnych programach. W porównaniu z 2012 r. liczba objętych aktywnymi programami długotrwale bezrobotnych wzrosła o 14,3 tys. osób, tj. o 7,2%.

W omawianym okresie w ramach prac interwencyjnych zatrudniono 17,3 tys. długotrwale bezrobotnych (1,3 tys. osób więcej niż przed rokiem), roboty publiczne podjęło 20,1 tys. osób (1,2 tys. osób więcej). Otrzymanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej było powodem wyłączenia z ewidencji 14,7 tys. osób długotrwale bezrobotnych (spadek o 0,6 tys. osób w porównaniu z 2012 r.), zaś pracę w ramach otrzymanych przez pracodawcę środków na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego podjęło 10,6 tys. długotrwale bezrobotnych (spadek o 0,3 tys. osób). Wśród ogółu bezrobotnych, którzy podjęli działalność gospodarczą osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 32%. Najprawdopodobniej z powodu wyższego wieku oraz niższego w stosunku do pozostałych bezrobotnych poziomu wykształcenia osoby długotrwale bezrobotne rzadziej niż pozostali bezrobotni decydowały się na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2013 r. długotrwale bezrobotni stanowili 51,0% osób, które rozpoczęły prace interwencyjne oraz 61,7% rozpoczynających roboty publiczne. Wysoki był udział długotrwale bezrobotnych wśród rozpoczynających prace społecznie użyteczne – 81,2%.

W 2013 r. gotowości do pracy nie potwierdziło 285,0 tys. długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 39,2% odpływu z tego powodu wśród bezrobotnych ogółem. Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 66,4 tys. osób długotrwale bezrobotnych, co stanowiło 46,7% wyłączeń z tego powodu. Jednocześnie aż 79,2% osób, które zostały wyłączone ze statystyki urzędów pracy z powodu ukończenia 60/65 lat było długotrwale bezrobotnymi.

Terytorialne zróżnicowanie długotrwałego bezrobocia

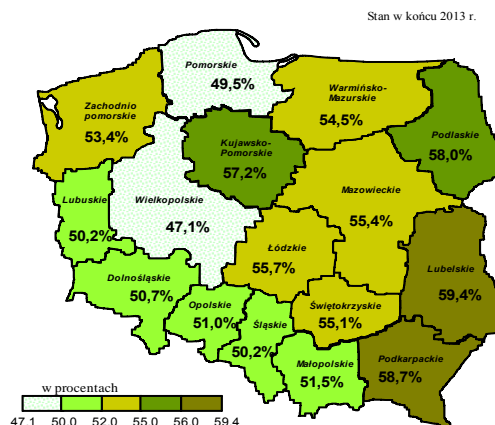
Terytorialne zróżnicowanie jest cechą charakterystyczną polskiego rynku pracy. W związku z tym również poziom długotrwałego bezrobocia jest zróżnicowany w poszczególnych regionach kraju.

Najwyższą liczbę długotrwale bezrobotnych w końcu 2013 r. odnotowano w ewidencji urzędów pracy w województwach: mazowieckim (156,9 tys. osób), śląskim (104,5 tys. osób) i podkarpackim (90,5 tys. osób). Najmniej długotrwale bezrobotnych wystąpiło w województwach opolskim (26,3 tys. osób), lubuskim (30,0 tys. osób) i podlaskim (41,1 tys. osób). Są to też województwa o najniższym poziomie bezrobocia ogółem, przy czym należy pamiętać, że nie chodzi tu o stopę bezrobocia, a jedynie o liczbę bezrobotnych.

W końcu omawianego okresu **odsetek długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogółu zarejestrowanych w danym województwie kształtował się w przedziale od 47,1% w województwie wielkopolskim do 59,4% w lubelskim.** Tym samym rozpiętość wskaźnika udziału długotrwale bezrobotnych w danym województwie w liczbie ogółem zarejestrowanych w tym województwie wyniosła 12,3 pkt. proc., czyli spadła w porównaniu z 2012 r. o 1,6 p. p. Oznacza to, że terytorialne dysproporcje na poziomie województw zmniejszyły się.

W przypadku powiatów odsetek długotrwale bezrobotnych kształtował się w przedziale od 30,0% w powiecie międzychodzkiem do 68,8% w M. Włocławek, a więc rozpiętość tego wskaźnika wyniosła 38,8 pkt. proc. (spadek o 6,4 pkt. proc. w porównaniu do stanu z końca 2012 r.).

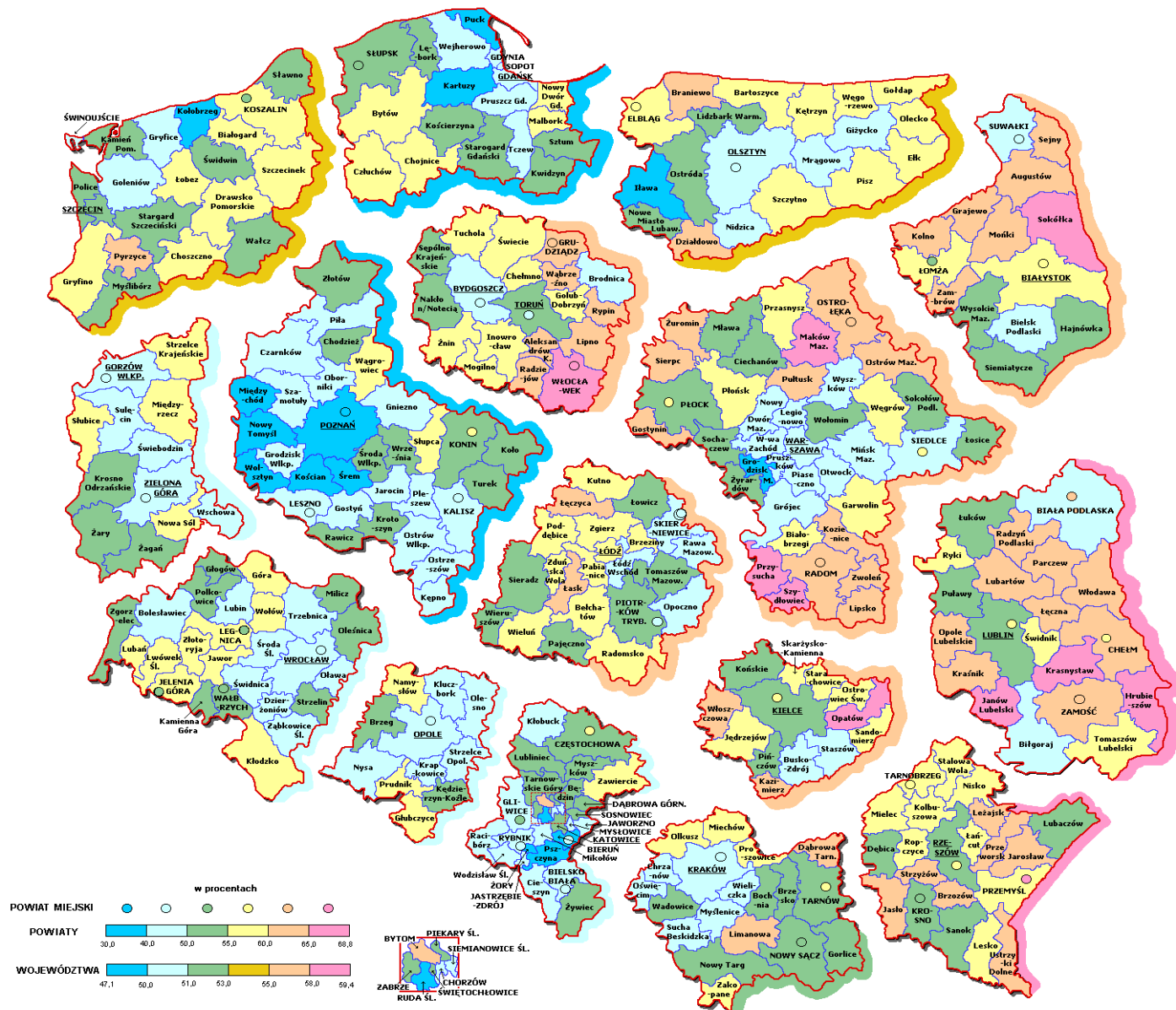
UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓLEM W WOJEWÓDZTWIE (w procentach)

Na uwagę zasługuje fakt, że w 187 powiatach odsetek długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem był wyższy lub równy średniej krajowej (53,7%), a w 193 powiatach był od niej niższy.

Najniższe odsetki długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiatach: międzychodzkiem (30,0%) oraz nowotomyskim (30,1%). Najwyższe odsetki długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiatach: M. Włocławek (68,8%), włocławskim (68,6%), M. Przemyśl (68,3%), przysuskim (68,1%) oraz makowskim (68,0%)

Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych według stanu w końcu 2013 r.

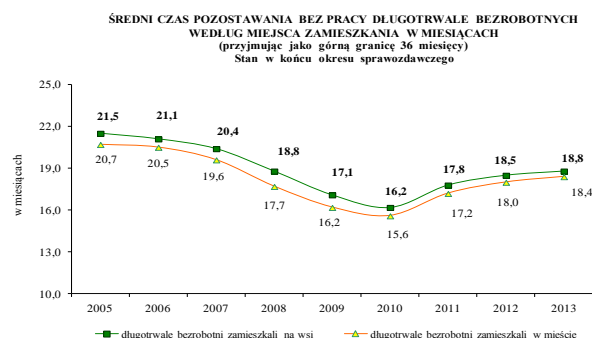

Wyszczególnienie	Poziom województw		Poziom powiatów	
	2012 r.	2013 r.	2012 r.	2013 r.
Najwyższa wartość w %	56,5	59,4	69,3	68,8
Najniższa wartość w %	42,6	47,1	24,1	30,0
Różnica pomiędzy wartością najwyższą i najniższą w punktach procentowych	13,9	12,3	45,2	38,8

Długotrwale bezrobotni zamieszkaali na wsi i w mieście

Wśród osób długotrwale bezrobotnych w końcu 2013 r. było 520,9 tys. osób zamieszkałych na wsi (45,0% ogółu długotrwale bezrobotnych) i 637,8 tys. osób zamieszkałych w mieście (55,0%). W liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi status długotrwale bezrobotnych posiadało 54,6%, wśród bezrobotnych w mieście 53,0%.

W końcu 2013 r. średni czas pozostawania bez pracy wynosił 12,1 miesiąca, zaś dla długotrwale bezrobotnych 18,6 miesiąca. **Długotrwale bezrobotni mieszkańcy wsi pozostawali w ewidencji bezrobotnych o 0,4 miesiąca dłużej niż mieszkańcy miast (18,8 miesiąca na wsi wobec 18,4 miesiąca w mieście).**

Długotrwale bezrobotni według płci

Wśród osób długotrwale bezrobotnych, podobnie, jak w populacji bezrobotnych ogółem przeważają kobiety. W końcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 630,2 tys. kobiet długotrwale bezrobotnych i 528,5 tys. mężczyzn.

Odsetek kobiet w liczbie długotrwale bezrobotnych zmniejszył się z 55,9% w końcu 2012 r. do 54,4% w końcu 2013 r. – spadek wyniósł 1,5 pkt. proc. W tym samym okresie odsetek kobiet wśród zarejestrowanych ogółem zmalał o 0,4 p. p. (z 51,4% do 51,0%).

Kobiety długotrwale bezrobotne w końcu omawianego okresu stanowiły 57,3% ogółu zarejestrowanych kobiet, a mężczyźni długotrwale bezrobotni stanowili 49,9% ogółu zarejestrowanych mężczyzn.

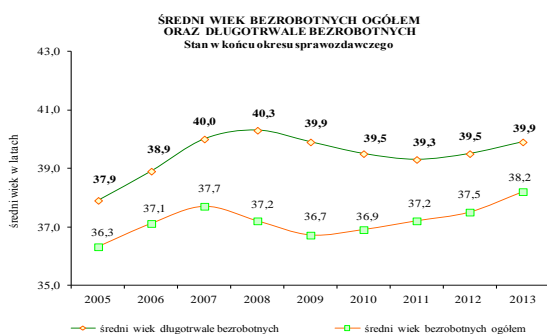
W populacji bezrobotnych ogółem w końcu 2013 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadają 104 kobiety, **w przypadku długotrwale bezrobotnych na 100 mężczyzn przypadało 119 długotrwale bezrobotnych kobiet.** Powyższe dane pozwalają na stwierdzenie, że nadal kobiety są zdecydowanie bardziej narażone na długotrwale bezrobocie.

Kobiety charakteryzuje dłuższy czas pozostawania bez pracy niż mężczyźni, choć różnica w czasie pozostawania bez pracy wyraźnie się zmniejsza. Długotrwale bezrobotne kobiety w końcu 2013 r. średnio pozostawały w ewidencji 19,1 miesiąca, podczas gdy dla mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 18,0 miesiąca, a więc był o ponad 1 miesiąc krótszy.

Warto dodać, że kobiety bezrobotne ogółem, jak i długotrwale bezrobotne są młodsze oraz lepiej wykształcone od mężczyzn, a mimo to mają większe problemy ze znalezieniem zatrudnienia i dłużej pozostają bezrobotne.

Długotrwale bezrobotni według wieku

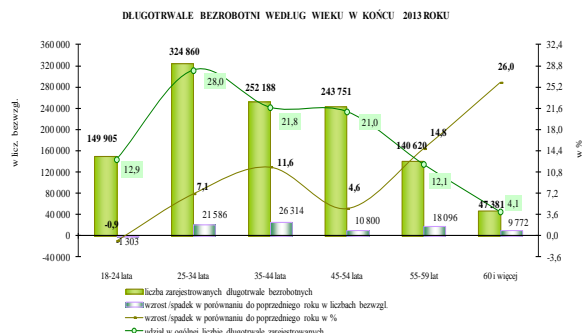
W końcu 2013 r. średni wiek zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych wyniósł 38,2 roku, zaś **średni wiek długotrwale bezrobotnych wynosił 39,9 roku, czyli był o ponad 1,5 roku wyższy.** Dla porównania w końcu 2012 r. średni wiek bezrobotnych ogółem wynosił 37,5 lat, długotrwale bezrobotnych 39,5 lat.

W strukturze osób długotrwale bezrobotnych w końcu 2013 r. znajdowało się 149,9 tys. osób długotrwale bezrobotnych w wieku 18-24 lata i stanowiły one 12,9% omawianej kategorii bezrobotnych. Wśród bezrobotnych ogółem młodzież stanowiła 18,6%, a więc odsetek bezrobotnych w wieku 18-24 lata był zdecydowanie wyższy niż wśród długotrwale bezrobotnych.

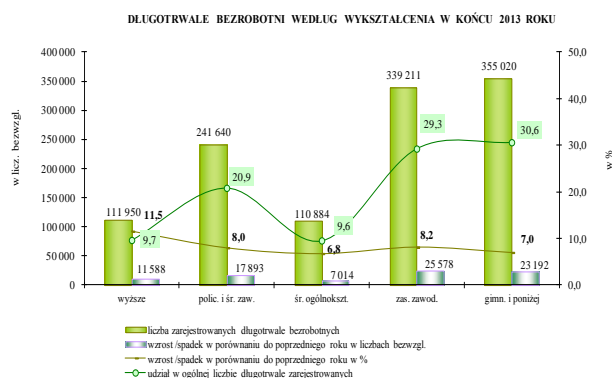
Najbardziej liczną grupę wśród długotrwale bezrobotnych – 28,0% stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (28,4% wśród ogółem bezrobotnych) oraz w wieku 35-44 lata – 21,8% (20,2% w liczbie bezrobotnych ogółem).

Najbardziej narażone na znalezienie się w grupie długotrwale bezrobotnych są osoby w starszych grupach wiekowych. Udział długotrwale bezrobotnych w ogółem zarejestrowanych w poszczególnych grupach wiekowych w końcu 2013 r. kształtował się od 37,4% w grupie bezrobotnych w wieku 18-24 lata do 60,6% wśród bezrobotnych w wieku 55-59 lat i 64,9% dla osób w wieku 60 lat i więcej. Potwierdza to, że wraz z wiekiem zmniejszają się szanse na szybkie uzyskanie zatrudnienia. Co więcej w 2013 r. najbardziej zwiększyła się liczba osób bezrobotnych w najstarszej grupie wiekowej - wzrost o 26%.

Długotrwale bezrobotni według poziomu wykształcenia

Mimo dynamicznego wzrostu liczby bezrobotnych legitymujących się dyplomami wyższych uczelni nadal w ewidencji urzędów pracy pozostaje najmniej osób posiadających wykształcenie wyższe. W końcu 2013 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 112,0 tys. osób długotrwale bezrobotnych z wyższym wykształceniem i stanowiły one 9,7% długotrwale bezrobotnych. Przy czym należy zaznaczyć, że osoby długotrwale bezrobotne mają niższy poziom wykształcenia niż ogółem zarejestrowani, gdyż wśród bezrobotnych ogółem odsetek legitymujących się wyższym wykształceniem wynosił 12,0%. Wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i poniżej posiadało 55,4% bezrobotnych ogółem i aż 59,9% długotrwale bezrobotnych.

Wykształceniu przypisuje się kluczowe znaczenie w kontekście poszukiwania zatrudnienia. Im wyższy poziom wykształcenia tym mniejsze prawdopodobieństwo znalezienia się w sytuacji długotrwalego bezrobocia, co nie oznacza, że samo posiadanie wyższego wykształcenia wyklucza długie pozostawanie bez pracy. W końcu 2013 r. wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym odsetek długotrwale bezrobotnych był najniższy i wyniósł 43,3%. W pozostałych grupach ze względu na poziom wykształcenia odsetek ten wzrastał do 60,3% dla bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej.

Długotrwale bezrobotni według stażu pracy

W końcu 2013 r. wśród długotrwale bezrobotnych było 202,9 tys. osób bez stażu, co stanowiło 17,5% długotrwale bezrobotnych. Kategoria ta prawdopodobnie dotyczy ludzi młodych i dopiero wchodzących na rynek pracy. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 31,7 tys. osób, tj. 2,7% długotrwale bezrobotnych.

W końcu omawianego okresu najwyższe prawdopodobieństwo znalezienia się w grupie długotrwale bezrobotnych dotyczyło osób posiadających staż pracy do 1 roku – 57,7% bezrobotnych w tej grupie spełniało kryteria by być zaliczonym do kategorii długotrwale bezrobotnych. Jednocześnie wśród osób bez stażu pracy odsetek ten był niższy i wynosił 51,6%. Jednak w najlepszej sytuacji były osoby posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 37,3% bezrobotnych w tej grupie było długotrwale bezrobotnymi, co może wynikać z faktu, że osoby te w miarę szybko nabywają prawo do świadczeń przedemerytalnych lub osiągają wiek emerytalny.

Bilans bezrobotnych ogółem i długotrwale bezrobotnych w okresie sprawozdawczym

Wyszczególnienie	Bilans bezrobotnych ogółem				Bilans długotrwale bezrobotnych				Długotrwale bezrobotni w % do ogółem		
	2012 r.	2013 r.	wzrost spadek w 2013 r.		2012 r.	2013 r.	wzrost spadek w 2013 r.		2012 r.	2013 r.	wzrost /spadek w 2013r.
	w liczbach bezwzględnych		w %		w liczbach bezwzględnych		w %				
Napływ	2 654 974	2 709 444	54 470	2,1	1 013 357	1 087 488	74 131	7,3	38,2	40,1	2,0
z tego											
po raz pierwszy	576 556	558 942	-17 614	-3,1	x	x	x	x	x	x	x
po raz kolejny	2 078 418	2 150 502	72 084	3,5	1 013 357	1 087 488	74 131	7,3	48,8	50,6	1,8
po pracach interwencyjnych	10 808	10 835	27	0,2	3 688	3 686	-2	-0,1	34,1	34,0	-0,1
po robotach publicznych	16 220	23 275	7 055	43,5	8 503	11 980	3 477	40,9	52,4	51,5	-1,0
po stażu	133 471	202 568	69 097	51,8	46 686	71 965	25 279	54,1	35,0	35,5	0,5
po odbyciu przygotowania zawodowego	310	329	19	6,1	57	60	3	5,3	18,4	18,2	-0,2
po szkoleniu	77 651	83 635	5 984	7,7	34 064	35 906	1 842	5,4	43,9	42,9	-0,9
po pracach społecznie użytecznych	41 757	42 597	840	2,0	37 405	37 757	352	0,9	89,6	88,6	-0,9
po zakończeniu indywidualnego	3 249	4 484	1 235	38,0	1 134	1 349	215	19,0	34,9	30,1	-4,8
Odpiływ	2 500 835	2 688 164	187 329	7,5	936 530	1 002 113	65 583	7,0	37,4	37,3	-0,2
w tym z powodu											
podjęcia pracy	1 096 364	1 262 865	166 501	15,2	345 983	402 003	56 020	16,2	31,6	31,8	0,3
z tego											
pracy niesubsydiowanej	957 116	1 113 153	156 037	16,3	283 729	337 742	54 013	19,0	29,6	30,3	0,7
w tym podjęcia pracy sezonowej	57 684	67 702	10 018	17,4	19 400	23 529	4 129	21,3	33,6	34,8	1,1
pracy subsydiowanej	139 248	149 712	10 464	7,5	62 254	64 261	2 007	3,2	44,7	42,9	-1,8
prac interwencyjnych	31 425	33 930	2 505	8,0	15 958	17 299	1 341	8,4	50,8	51,0	0,2
robot publicznych	30 400	32 550	2 150	7,1	18 889	20 081	1 192	6,3	62,1	61,7	-0,4
podjęcie działalności gospodarczej	40 145	46 157	6 012	15,0	15 368	14 724	-644	-4,2	38,3	31,9	-6,4
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	34 115	33 035	-1 080	-3,2	10 852	10 576	-276	-2,5	31,8	32,0	0,2
inne	3 163	4 040	877	27,7	1 187	1 581	394	33,2	37,5	39,1	1,6
rozpoczęcia szkolenia	79 621	84 924	5 303	6,7	32 635	34 020	1 385	4,2	41,0	40,1	-0,9
rozpoczęcia stażu	174 674	194 156	19 482	11,2	66 102	77 887	11 785	17,8	37,8	40,1	2,3
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	355	427	72	20,3	159	147	-12	-7,5	44,8	34,4	-10,4
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	46 888	46 484	-404	-0,9	38 559	37 723	-836	-2,2	82,2	81,2	-1,1
rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	5 921	6 301	380	6,4	3 334	3 539	205	6,1	56,3	56,2	-0,1
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	52 524	48 771	-3 753	-7,1	27 495	24 533	-2 962	-10,8	52,3	50,3	-2,0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	741 056	726 234	-14 822	-2,0	287 281	284 952	-2 329	-0,8	38,8	39,2	0,5
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	145 430	142 358	-3 072	-2,1	70 535	66 429	-4 106	-5,8	48,5	46,7	-1,8
podjęcia nauki	8 288	9 447	1 159	14,0	1 201	1 205	4	0,3	14,5	12,8	-1,7
ukończenia 60/65 lat	10 052	9 351	-701	-7,0	8 014	7 404	-610	-7,6	79,7	79,2	-0,5
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	22 259	28 504	6 245	28,1	9 597	13 024	3 427	35,7	43,1	45,7	2,6
nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	32 363	39 749	7 386	22,8	487	604	117	24,0	1,5	1,5	0,0
innych	85 040	88 593	3 553	4,2	45 148	48 643	3 495	7,7	53,1	54,9	1,8

**Struktura bezrobotnych ogółem, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się oraz długo-
trwale bezrobotnych w końcu okresu sprawozdawczego**

Wyszczególnienie		Zarejestrowani bezrobotni ogółem w końcu 2013 r.		Bezrobotni powyżej 12 miesięcy w końcu 2013 r.		Bezrobotni powyżej 12 miesięcy w % do ogółem zarejestrowanych w końcu 2013 r.	Wzrost /spadek liczby bezrobotnych powyżej 12 miesięcy w 2013 r. w porównaniu do stanu z końca 2012 r.		Długotrwanie bezrobotni w końcu 2013 r.		Długotrwanie bezrobotni w % do ogółem zarejestrowanych w końcu 2013 r.	Wzrost /spadek liczby długotrwanie bezrobotnych w 2013 r. w porównaniu do stanu z końca 2012 r.	
		w liczbach bezwzględnych	ogółem = 100 %	w liczbach bezwzględnych	ogółem = 100 %		w liczbach bezwzględnych	w %	w liczbach bezwzględnych	ogółem = 100 %		w liczbach bezwzględnych	w %
Ogółem		2 157 883	100,0	827 080	100,0	38,3	69 841	9,2	1 158 705	100,0	53,7	85 265	7,9
według płci	kobiety	1 099 456	51,0	457 533	55,3	41,6	22 107	5,1	630 212	54,4	57,3	29 711	4,9
	mężczyźni	1 058 427	49,0	369 547	44,7	34,9	47 734	14,8	528 493	45,6	49,9	55 554	11,7
według prawa do zasiłku	z prawem do zasiłku dla bezrobotnych	297 778	13,8	x	x	x	x	x	4 220	0,4	1,4	-305	-6,7
	bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych	1 860 105	86,2	x	x	x	x	x	1 154 485	99,6	62,1	85 570	8,0
według miejsca zamieszkania	zamieszkali na wsi	954 830	44,2	374 056	45,2	39,2	27 349	7,9	520 888	45,0	54,6	36 124	7,5
	zamieszkali w mieście	1 203 053	55,8	453 024	54,8	37,7	42 492	10,4	637 817	55,0	53,0	49 141	8,3
według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	190 263	8,8	x	x	x	x	x	39 257	3,4	20,6	1 778	4,7
	1-3	371 797	17,2	x	x	x	x	x	90 911	7,8	24,5	2 200	2,5
	3-6	361 778	16,8	x	x	x	x	x	85 349	7,4	23,6	5 882	7,4
	6-12	406 965	18,9	x	x	x	x	x	123 959	10,7	30,5	6 023	5,1
	12-24	397 697	18,4	397 697	48,1	100,0	21 207	5,6	396 573	34,2	99,7	21 179	5,6
	pow. 24	429 383	19,9	429 383	51,9	100,0	48 634	12,8	422 656	36,5	98,4	48 203	12,9
według poziomu wykształcenia	wyższe	258 815	12,0	79 944	9,7	30,9	8 182	11,4	111 950	9,7	43,3	11 588	11,5
	policealne i średnie zawodowe	476 074	22,1	176 033	21,3	37,0	13 454	8,3	241 640	20,9	50,8	17 893	8,0
	średnie ogólnokształcące	228 802	10,6	76 447	9,2	33,4	5 113	7,2	110 884	9,6	48,5	7 014	6,8
	zasadnicze zawodowe	605 664	28,1	244 442	29,6	40,4	21 597	9,7	339 211	29,3	56,0	25 578	8,2
	gimnazjalne i poniżej	588 528	27,3	250 214	30,3	42,5	21 495	9,4	355 020	30,6	60,3	23 192	7,0
według wieku	18-24 lata	401 037	18,6	93 424	11,3	23,3	-707	-0,8	149 905	12,9	37,4	-1 303	-0,9
	25-34 lata	613 563	28,4	227 492	27,5	37,1	16 926	8,0	324 860	28,0	52,9	21 586	7,1
	35-44 lata	435 364	20,2	185 456	22,4	42,6	23 012	14,2	252 188	21,8	57,9	26 314	11,6
	45-54 lata	403 014	18,7	176 663	21,4	43,8	9 320	5,6	243 751	21,0	60,5	10 800	4,6
	55-59 lat	231 861	10,7	105 998	12,8	45,7	13 144	14,2	140 620	12,1	60,6	18 096	14,8
	60 i więcej	73 044	3,4	38 047	4,6	52,1	8 146	27,2	47 381	4,1	64,9	9 772	26,0
według stażu pracy	do 1 roku	343 806	15,9	123 757	15,0	36,0	9 943	8,7	198 467	17,1	57,7	15 063	8,2
	1-5	477 792	22,1	180 128	21,8	37,7	17 627	10,8	258 031	22,3	54,0	21 145	8,9
	5-10	305 352	14,2	118 551	14,3	38,8	13 597	13,0	162 052	14,0	53,1	16 418	11,3
	10-20	323 341	15,0	133 889	16,2	41,4	11 671	9,5	181 680	15,7	56,2	14 285	8,5
	20-30	229 410	10,6	92 932	11,2	40,5	7 830	9,2	123 860	10,7	54,0	10 016	8,8
	30 i więcej	85 022	3,9	25 768	3,1	30,3	4 352	20,3	31 706	2,7	37,3	4 981	18,6
	bez stażu	393 160	18,2	152 055	18,4	38,7	4 821	3,3	202 909	17,5	51,6	3 357	1,7

Opracowano: Wydział Analiz i Statystyki